

V turek, četrtlet in celotno letno v Mariboru brez pošiljanja na dom za vsako leto 4 gl. — k. za pol leta . . 4 . . 20 . . za četrt leta . . 2 . . 10 . .

Po pošti:
za vsako leto 10 gl. — k. za pol leta . . 5 . . 20 . . za četrt leta . . 2 . . 10 . .

Vredniti in opraviti je v gospodarskih ulicah (arrangements) št. 117.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniha:
Za navadno dvestopno vrsto se plačuje 6 kr., če se tiska ikkrat, 5 kr., če se tiska škrat, 4 kr., če se tiska škrat-veče pisemsko se plačuje po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 k.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovljno frankujejo.

Št. 30.

V Mariboru 11. marca 1869.

Tečaj II.

Nekoliko o zalóžnicah.

Do zdaj smo Slovenci največ na dušnem polju delali za svoj napredek; za naprej bode treba, tudi v oziru na telesne naše potrebe kaj začeti. Kakor je telesu duše treba, da živi, tako nasproti duša potrebuje trdne podlage, t. j. trdnega telesa.

Za telesne potrebe se najbolj skrbi s pomnoženjem pripomočkov k življenju. Najvažnejše sredstvo takih pripomočkov si pridobiti pa je — denar. Z denarjem si vsakoršnih unanjih pripomočkov k življenju najlažje priskrbimo, ker se za denar vse dá zamenjati. Ali ravno za denar se našim kmetovalcem trda godi. Kdor hoče današnji dan denarja na posodo, temu je treba okoli lažiti, prositi, pripogibati se, in pri vsem tem še za milost, da kaj dobo — visoke procente plačevati. Za sto goldinarjev mora današnji dan kmet od Poncija do Pilata hoditi in na zadnje še posojevalca dobro pomazati.

„To ni res!“ poreče mi morda kak kmet; „v hranilnici (šparkasi) je denarja na cente!“ — Moj ljubi! res je, da je denarja tam na kupe, ali pod kterimi pogodbami! — Ako imaš posestvo vseh dolgov čisto, kar je današnji dan že redka prikazen na kmetih, tedaj že še gre. S pismi raznih vrst pod pazuo dosežeš, kar želiš, da doboš svoj zaželeni denar; ali joj tebi! ako tvoje posestvo dolgovi ni čisto! Tedaj moraš vse prejšnje dolge pred iz gruntnih knjig izbrisati dati, k čemur tedaj že naprej denarja potrebuješ, potem še le doboš po cenitvi tvojega posestva in po dolgih potih, ako so ti gospodje milostni, svoje posojilo; pa tudi vselej svoje posestvo z novim uknjiženjem (intabulacijo) obložiš.

Zdaj pa te vprašam: kaj misliš storiti, če ti kak upnik kakih dolžnih petsto napové, da mu jih moraš v dveh tednih ali še preje plačati? — Ali pa če potrebuješ za davek ali pa za kupčijo ali drug strošek hitre denarne pomoči? Ali za kakih sto ali še menj goldinarjev misliš stalno posestvo zadolžiti in v hranilnico teči? Ali se utegne, ko bi to res storiti hotel, cenitev, prošnja itd., tako hitro in gotovo rešiti? Mislim, da tedaj si prisiljen, od praga do praga za denar prositi in se priklanjati, ako nimaš kredita drugače pri znancih in prijateljih. — In vidiš, ravno za hitro in nesramotno izposojevanje naglo potrebnega denarja, temu služijo založnice ali posojilnice. Tu na leto plačuješ po štiri goldinarje in 80 kr. denarja, ki pa ostane tvoja lastnina in kterelega lahko vselej nazaj potirjaš, kteri denar ti tudi pet procentov na leto nese, in skoz to doboš pravico, ne milost, da si smeš izposojevati iz založnice denar. Zatò se ravno založnica pravi, ker nekaj denarja založiš, da si potem smeš izposoditi, kolikor potrebuješ.

Stroški in poguba časa pri izposojevanju iz založnic so prav mali v primeri k hranilnicam in k drugotnemu na posodo prošnju. Najpreje tirja založnica od dolžnika, da je zaupanja vredna oseba in da ima kako delo, s kterim se more živiti. Drugo, kar tirja, je, da s seboj privodi poroka, ki za njega dober stoji, in ko bi dolžnik platiti ne mogel, da bi na njegovem mestu dolg poravnal. Obema tema, to je dolžniku in poroku, je treba menjico (vekselj) podpisati, za kterelega, kakor je to menjična postava, potem oba podpisovalca dobra stojita. Brez vse varščine, to si lahko vsakdo misli, založnica kakor društvo, ktero denar tudi samo v zajem jemlje, ne more

denarja izdajati in izposojevati. Res je, vekselj ali menjica ni posebno pri- ljubljena zaveza, ali poštenemu tudi ona ni strašilo. Ali ni tudi dolžno pismo ravno tako neprijetna reč ali pa še le ukniženje (intabulacija) dolgovi? Vsaka zaveza, ktera dolžnika k plačevanju sili, je dolžniku sitna; ali brez te sitnobe tudi ne sme pomoči iskati. Dosti bolje pa je za dolžnika, pri kakem po postavah delajočem društvu dolžnik biti, kakor pa kakemu židovu ali pa oderuhu skrivši v kremplje priti. Društva delajo po postavah in očito, gosposka se lahko vsak dan prepriča, kako društvo dela in gospodari, kdo pa oderuhu v kvarte vidi, ki skrivaj prede in ravna?

Na dalje je treba dolžniku, kteri iz založnice denar prejme, šest od sto plačati in pa dva procenta za delo (provizije). Ta znesek se naprej od- rajtuje pri prejemanju denarja. Pri današnji stiski za gotovi denar pač šest procentov ni mnogo, in provizija ali plačilo dveh procentov je za stroške, ktere društvo ima, gotovo malo. Tako postavim plača ta, ki si iz založnice sto goldinarjev izposodi, za pol leta tri goldinarje procentov in dva goldi- narja provizije, tedaj skupno pet goldinarjev, in pa kolek (štempelj) za me- njico. Naj zdaj tisti, ki je že kdaj iz hranilnice v zajem jemal, zrajta, ko- liko dela in plačila bi on tam bil imel! — Ko bi se pa primerilo, da bi den- nar po boljšem kupu postal, kakor je zdaj, tedaj, to se vé, bode pa za- ložnica tudi boljši kup dajala, t. j. procente znižala.

Morebiti še kdo utegne reči: „Denar res ni v založnici tako drag, kakor drugod; ali poroka, ki dober za me stoji, iskati, to bode gotovo te- žavno.“ Na to jaz odgovorim: Poroka vsaki človek lahko najde, kdor si prizadeva pošteno delati, zmerno živeti in svoje dolge pošteno plačevati. To je res, da vsakemu, ki le pride za poročstvo prositi, se ne bodo duri koj od- prile; ali ravno to naj bode spodbudilo vsakemu človeku; pošteno in pametno živeti in marljivo delati, da, če pride v nezaslužene in nezakrivljene stiske, potem vé, kje potrkati in za poročstvo prositi. Kakor se najbolj v denarnih rečeh na svetu kaže, poštenost res že tu živa svoje plačilo. Zakaj v de- narnih stvarih, v celi kupčiji in pri vsem, kar se denarja in svetnega blaga tiče, povsod vidimo, da je poštenost edina podlaga vsem početjem, in kjer v deželi in med ljudmi poštenosti ni več, tam tudi ni več kredita; tam ubožstvo vlada in pa siromaštvo. Naj si ti, ki zoper menjice in poročstva ali dobrostojnike kriče, to resnico dobro preudarijo in naj rekó, ali je to res ali ne; naj vprašajo kupce in trgovce, kterim bi brez kredita ne bilo mó- goče živeti, ali je rečeno resnica ali ne!

(Konec nasl.)

Ozir na zadnje čase slov. politike.

(Dalje.)

Naj oportunsko politiko slovenskih poslancev hvali kdor hoče, naj jo previdno, modro, praktično, politično zrelo imenuje, komur drago, pravi Slovenec, pravi Slovan, ki ni slep na duši in telesu, tega žalibog storiti ne more, naj jo obrača, in ogleduje, kolikor hoče. On rad prizanesa ubogemu, nevednemu, priprostem in kratkovidnemu kmetu, kteri pri volitvah stano- viten ne ostane, in se svojim največim nasprotnikom zapeljati da; ali naj- boljim rodoljubom slovenskim, kteri kakor prè pravijo brez vse sebičnosti

Listek.

Poslednji bosanski kralj.

Zgodovinsko-romantičen obraz; česki pisal Prokop Chochołoušek, poslovenil Podgoričanu.)

IV.

(Dalje.)

„Konec je zdaj tvojega trpljenja, ljuba mati!“ — ognjeno potješi Tomažević svojo mater Vojakcijo. „Zdaj ti lahko vrnem vse, kar si pre- trpela toliko let osamela, da si slabejše živela nego živi kaka vdovica, ha! tvoja tekunica naj izkusi, kaj je osamelo življenje, kaj je vdova brezi vsega leska, brez vsakojake slave, brez vsega veselja. Ali vendar, nikar ne zahté- vuj, naj jo tekoj zavržem, da bi živela tako kakor si ti, mati moja toliko let! — Nekoliko časa jo moram še pustiti tako, ne zbog njé očeta, tudi za- radi kralja Štefana ne, temuč Radić, ta mi dela napotje, zarad njega je ne morem pregnati tako hitro, zatò ne, ker ga potrebujem, za tega delj ni tako lahko to, kajti — ljubi jo!“ —

Zavzeta Vojakcija posluša svojega zina. „Slišim sicer ljubečega sina ali kralja vendar pogrčšam, kralja čegar prva skrb mora biti to, da si prestol zagotovi zoper vñenje in domače nevihte . . .“

„Saj trdno stojí moj prestol,“ — segne jej Tomažević oholo v be- sèdo, „moj národ sam je svoja srca odprl njegovim koreninam!“

„Ker se barka ziblje po mirni morski gladini, kdo bi rekel zatò, da o burni uri ni v nevarnosti?“ — zavrne ga Vojakcija. „Ne ne, sin, ne veruj prehitro površnemu pokoji, tak pokoj je večkrat puhel! Le pomisli malo, pred kako propastjo je bosniški prestol. Prestol za prestolom je že vple- nil Turek, razdel vse, in zdaj čaka le še prve prilike, da še Bosno vzeme! Njega najprvo ukroti; saj véš, na Višegradu so te pasli z obljubami, Turek ta je pa pred Smederevom —“

„Ne spominjaj me tega!“ — pretrga jej Tomažević besedo, „če Bog dáde, to že še prav pride sultanu Mohamedu; tam v Srbski je bil inovérni národ zoper mene, zdaj pa je vse drugače, — in bosniška vojska se ne boji turskih jataganov!“ —

„Tako visoko tedaj meriš?“ — začudi se Vojakcija, „in to hočeš zadušiti sam, krivico učiniti kraljevi vdovi, za katero je národ tako vnet iz same česti do rajkega kralja, da ne rečem, da je njen oče Štefan Kosarić, mogočni hercegovinski vladar, ki bi gotovo osvetil svojo hčer.“

„Kaj, mati!“ — začudi se Tomažević, „ali ti sama se ne bi osvetila svoji tekmini?“

„Osveta je boginja le priprostim ljudem,“ — zavrne ga Vojakcija. Kdor pa je že na prestolu, kdor se je povzpél na vrhunec pozemske slave, komur se krona svéti na glavi, kdor národu načeljuje, ta ne more živeti, kakor bi sam hotel, — po svoji trmi; njegove srčne želje niso več njegove, temuč narodove so; strahotiti mora to, kar ljubi, ljubiti pa to, kar strahoti; srce in osveto, ljubezen in blagost — vse mora žrtovati slavi, nikdar ne smé zabiti: jaz sem kralj!“

„A tebe je kralj Štefan žrtvoval Kosarevni, ktere duh nobene tvojih misli ne dohiti v vzvišenosti!“ — Tomažević zavzet spne roke na prsih. „Ali tudi to, da bi odpustila, mati ljuba! Oj, to ni mogoče, nikakor ne!“ —

Ali vendar se mora takó zgoditi,“ — zavrne ga Vojakcija, „svojo bridkost žrtvujem tebi in tvoji slavi, sin! — Zadnji tak pogled na njo je bil denes; zadnjikrat mi je denes takó posijalo na njo iz dušne notrine; po denes jo bodem čestila in ljubila — kraljevo vdovo.“

„Kaj mati?“ —

„Ali meniš, da mi bode kaj težko to,“ — nasmeje se Vojakcija. „Živila bodem zmerom svoj spomin, potlej pa mi gotovo sméh posije po ob- ličji in gorkota stopi v oko vselej vpričo nje. Spominjala se bodem zme- rom,“ — jame pripovedati takó kakor minóče sanje, „spominjata se davnih

s svojo oportunistko politiko kar na svojo roko narodu svojemu tam sreče iščejo, kjer vedo in vidijo — ako li še kolikaj oči imajo — da je ni najti mogoče, je bogme težavno priznati. Kajti takova nedosledna politika prvakov v zvezi z golobjo naturo Slovanov je od nekdaj delala in spet zdaj dela iz Slovanov — „bedientenvölker“.

Nesrečno takovo nedoslednost je nekdanji glasoviti narodnjak hrvaški Evgenio Kvaternik pred enim leti med rojaki svojimi prav živo grajal in prav dobro jo krstil, davši jej ime: čorbine čorbe čorba. Ali žalibog, da je postal zdaj — kakor časopisi pripovedujejo — tudi Kvaternik sam največa „čorba“.

Čuje se, da je naš Evgenio najiskrenejši podpiratelj magjarskih oportuncerov dr. Šuhaja, Mirka Bogovića in drugih hrvaških junakov, ki so stali, ni še dolgo od tega s Kvaternikom vred v prvi vrsti med borilci za državopravno neodvisnost Trojednice „i od Beča i od Pešte“. zdaj pa jih vidimo v prvi vrsti med tistimi magjarskimi „nakazami“, ktere tužno, razcukano svojo domovino v prikropino Magyarorszaga predelujejo in — horrible dictu! — „samostalni“ dvojedni kraljevini še toliko samostalnosti ne privoščijo, kolikor jim je Deak ponuja.

Primerimo zdaj z brezznačajnim ravnanjem hrvaških oportuncerov obnašanje najboljših slovenskih rodoljubov od tistega dneva (6. apr. 1867), ko je kranjski dež. zbor svoje poslance v „neustavni“ reichsrath poslal. Omenil sem že zgoraj, kako je g. L. Svetec že naprej vsacega slov. poslanca prekel, ki ne bi pri preuredbi Avstrije političnega zedinjenja vseh Slovencev kot *conditio sine qua non* zahteval. Naj omenim tukaj še te besede njegove: „Da smo Slovenci federalisti in ostanemo in da tedaj s centralisti in dualisti nikoli vlekli ne bomo, to se razumeva samo ob sebi... Kajti, naj si preiščujemo naše reči, kakor hočemo, vse misli vodijo le na eno prepričanje: da pravega zagotovila in djanakega napredka narodnosti naše ne bo, dokler vsi Slovenci ne bomo imeli „enega deželnega zbora in skupne, našemu deželnemu zboru odgovorne deželne vlade“. (Nov. 1. 1866 str. 328). Izrek nepremekljivo slovenskega programa držačih se „Novice“: „Večina kranjskega dež. zbora (dasiravno je brez adrese poslance svoje na Dunaj poslala) ostane vendar le še zmeraj „istih misli, istega srca“, drugega menda pomeniti ni mogel, kakor da hoče omenjena večina kot prava zastopnica kranjskih Slovencev tudi brez pisane adrese ravnati se po svoji od naroda potrjeni adresi, ktera sklicanega Beustovega reichsratha ni za ustavnega spoznala in s polnim pravom trdila, da bi se z nameravanim dualizmom tudi deželni red in kompetenca dež. zbora, ki potem poslancev svojih ne bi več v „državni“ ampak le v brezimenski cislajtanski zbor pošiljal, bistveno spremeni, kar se pa vsled 28. §. dež. reda ustavno in veljavno zunaj dež. zbora zgoditi ne more. Ko je pa po vsej osepneni Sloveniji velik hrup vstal, potem ko so slov. drž. poslanci gledali na korist (???) domači deželi svoj program slovenske federaliste in vrle Čeha popustivši, z veterinjaki Poljaki za dualizem glasovali in v „neustavnem“ reichsrathu ostali, so „Novice“ zaradi tolike nedoslednosti slovenskih poslancev po pravici razdražene rojake svoje „priproste ljudi“ imenovali, ki se drznejo ko zlato čisto rodoljubje slov. poslancev grajati, dasiravno v svojih koticih ne vedo, kaj se za kulisami velikega političnega sveta godi. Ali kmalu niso „Novice“ več tajiti mogle, da „predrzna sodba priprostih ljudi in nesrelih politikarjev“ je vendar le resnična bila.

Ko je mesto prave svobode, ravnopravnosti narodne in avtonomije za kulisami velikega pol. sveta nemški psevdoliberalizem svoje rogi pokazal, in le konkordat za tisto strašno móro, ki nas tlači in Avstrijo nesrečno dela, izdajal, so se tudi one oglasile in rekle: mi nesrečo Avstrije iščemo v drugih vzrokih, ne pa v verskih, in ker nemški liberalci niso še zinili o tem, kar je Avstriji prva in neobhodna potreba, t. j. narodna ravnopravnost, ne verjamemo njim, da je njihov liberalizem kaj več kot — piškov oreh. O denarni poravnavi z Ogrji tudi niso mogle „Novice“ nič veselega povedati, ampak tožile so tudi o njej rekoč: „naše dežele

so že tako preobložene, zdaj bi pa morale še večja bremena prevzeti, torej spet davke povišati — iz te moke ne bo kruha!“ — Tako so tudi vse druge osnovne postavbe nove dualistične ustave obsodile in rekle, da ni v njih o deželni avtonomiji duha ne sluha, ampak le (nemški, cislajtanski) centralizem in optima forma (str. 324); rekle so, da je nova šolska postava pravi „cvet centralističnega birokratizma“ itd. itd. Toman sam se ni mogel zdržati, da ne bi reichsrathskim Nemcem kar naravnost v oči povedal in rekel: „Vaše postavbe dajejo drž. zboru marsikaj, kar gre deželnim zborom in tako kratite avtonomijo deželno. Vi še tega dež. zborom ne privoščite, kar jim je dala okt. diploma (N. 1. 1867, str. 350). — Gosp. drž. kancelar ga je potolažil, da se bo v postavi zaradi delegacij deželam pravica skazala; ali tudi ta postava je bila taka, da jo je dr. Toman „strašno krivico deželnim pravicom“ imenoval in zoper njo, kakor tudi zoper vse druge osnovne postavbe glasoval. — In ravno ta g. doktor predrznil se je v kranjskem deželnem zboru, namesto da bi mu odgovor dal za svoje kumovanje ustavi, v IV. seji njegovi z neko posebno navdušenostjo povdarjati, da ni na Dunaji nikdo mislil deželne avtonomije kratiti, temuč jo razširjati. „Jaz mislim reči, trdil je g. doktor s povzdignjenim glasom, da v Beči ni ustavni odbor, ne drž. zbor misli, in da tudi vlada ni želela z osnovo nove državne ustave preurediti deželno ustavo, da je torej vse boljše mislilo, kakor naši prijatelji, katerih nečemo še neprijatelje imenovati.“ — Tako dr. Toman. — Nič bolji niso v tem oziru drugi slov. drž. poslanci, ki so nam poprej prisegovali, da so federalisti z dušo in telesom, da ne bodo nikdar plašča po vetru obračali in nemškomagjarskega dualizma zidati pomagali, zdaj pa služijo dualistom in cislajtanskim nemškim centralistom tako zvesto, da so od njih že očitno pohvaljeni bili; njih srečo motijo jim le slov. taborji in politični slov. otročaji, ki v svojih koticih ne spoznajo, da oni prav oportunistko in praktično ravnajo, in da smo Slovenci srečni, da imamo tako praktične poslance. — Dr. Bleiweis in „Novice“ njegove sicer spoznajo, da to nikamor ne kaže, in da kratkomalo ni prazna fraza, ampak živa resnica, da nam ni upati pravega zagotovila in djanskega napredka narodnosti naše, dokler ne bomo vsi Slovenci enega deželnega zbora in skupne, temu dež. zboru odgovorne deželne vlade imeli; ali namesto da bi vendar enkrat nedoslednim poslancem slovenskim, ki so se edino pravemu zagotovu in djanskemu napredku narodnosti naše izneverili in s svojim za narod slovenski toliko nepraktičnim oportunistvom dualizem uresničevati pomagali in ga še uresničevati pomagajo, povedale kar jim gre, raji s „Triglavam“ vred večkrat po hrvaških magjarskih mahajo, podobni kotlu, ki je loncu očital, da je črn; ali se s českim in poljskim vprašanjem pečajo, o slovenski politiki, o pravem zagotovu in djanskem napredku naroda našega in o poslancih slovenskih pa najraje molčijo, ali pa še zmerom po stari navadi njih kot zlato čisto rodoljubje zagovarjajo, ž njimi vred dualizem podpirajo, solze pretakajo, da cislajtani nima še svojega lastnega imena, in tako narodu našemu tam sreče iskati ne nehajo, kjer vedo, da je ni. Ako jih pa mesto hvale nekaj drugega doleti, tožijo s Triglavom vred čez neslogo in „zerstörrende politik“ in zdihujejo: Oče! odpusti grehe „nezrelim“ slovenskim politikarjem, saj ne vedo, kaj delajo, da tako vrlim in „praktičnim“ poslancem slovenskim oportunistko življenje grené.

(Dalje prih.)

Pisma iz Peterburga.

III.

(Konec.)

O novih železnih Vam moram še omeniti, da je veliki vladni odbor, ki je imel pretresovati razne predloge in načrte novih linij, za najbolj potrebne spoznal: železnico iz Kovna v Libovo (v kateri je v mojih listih že večkrat beseda bila), iz Samare v Buzuluk (proti Orenburgu), iz Orše čez Ural v Tjumen, iz Harkova v Sevastopol, iz Voroneža v Rostov (pri

let, ko je kralj Štefan klečal pred menoj, obetal mi večno ljubezen, večno zvestost; tačas je bilo prijetno: le mignila sem, pa so me poslušali kralj in njegovi junaci, samo smehljali, le migljali, pa so bile radovanke na dvoru, in samo za en moj posmeh so se na smrt bili slavni junaci; oh, to so bile vesele ure, razkošne, ko se je kralj Štefan napajal z mojo milostjo in zibal v njej! Ali jaz — nisem ga ljubila, in ko ne bi bil kralj, ne bi bil užival moje milosti. A vse je minljivo: tudi njegova ljubezen se je ohladila, mogoče, da sem bila jaz sama kriva za tega delj, ker je nisem dosti razgrévala, da je zato nastavljal uho prijateljskim nasvetom, in v kratkem, da je Bosna krasno Kosarevno pozdravila za svojo kraljico; moje slave je bilo konec, morala sem zapustiti dvor, kajti Kosarevna ni hotela živeti z nekdanjo miljenko svojega moža pod tisto streho; daleč od obeh v posebnem gradu sem imela dosti časa jokati zaradi svoje nespaneti v mladosti, ali nesrečnica, ne, to nisem bila. Saj je tebe rad imel kralj. Proglasil te je celo za pravega sina, proklestil ti je pot na bosniški prestol, ko si bil v eni noči izgubil srbski prestol in ženo z njeno doto vred. Rês da, zapodil me je, ali vendar, blag mož je bil tvoj oče, kralj Štefan.“

„Nehaj, mati, nehaj!“ — vsikriče Tomažević; na enkrat obledi in udje se mu tresó, kakor se trese trepetlikovo listje.

„Kaj ti je, sin?“ — začudi se Vojakica. „Turka hočeš ukrotiti, pa se trešeš, ko ne znaš zakaj.“

„Da ne vém zakaj?“ — nasmeje se divje Tomažević. Izvêdavo ga nekoliko časa gleda Vojakica, stresne napôled z glavo in sama sebi oméni: „Če res veš zakaj, menda je kaj grozovitega, tedaj je boljše meni — tvoji materi, da ničesa ne izvem.“

„No le, kaj si hotéla povedati?“ — Vojakica na glas govori dalje: „To sem hotéla še povedati: če želiš popolno samosvojnost svoje krone, kar je mogoče, moraš turške jate nazaj

zadreviti, pregnati z svoje meje in doto zvoje žene nazaj dobiti, to seve da hrabrost in zvijačnost, ti sti obé potrebni.“

„Le dalje, mati! Saj zvesto poslušam, strogo po tvojem nasvetu se bodem vel!“

„Djal si, da vojvoda Radić ljubi vdovo kralja Štefana, kaj ne? — Ménila sva se, da kralj Štefan in Kosarevna nista ljubila se od kraja. Nuj, oživi zopet to ljubezen; ako Kosarevna postane vojvodinja, potlej se smés nadejati vsakršne pomoči od mogočnega hercegovinkega Kosarića.“

„Ta nasvêt je moder,“ — potrdi Tomažević, „in tako tudi učinim.“

„Le ne odlašaj, kar precej sela pošlji k sultanu v Dirnopolj, obljubi mu zvestost, obljubi dozdanji davek, učini vse, samo da se pripraviš na boj za prestol in krono; pripravi se na boj ali za smrt ali život.“

„Saj to učinim tudi,“ — potrdi Tomažević, „ali zvesto obljubo Turku?“ —

„I saj ti bode lahko tako malo na mari“ — odgovori Vojakica, „kolikor so njemu njegove obljube.“

„Presneto, saj rês,“ — namuzne se Tomažević, „obljuba — prazna sapa, saj je dosti, da le obljubim, saj uspeh razdere potlej vse.“

„No, tako,“ — pritrdi Vojakica, „vera za vero, prevara za prevaro, orožje naj določi v križevem boji s polumesecem. Samo varuj, da pozornosti ne izbudiš Turku — še predno bode čas,“ — svetuje modra Vojakica dalje, „zato ménim, da bi bilo dobro, ko bi se Korvinov posel še ne prikazal na tvojem dvoru, saj Matijaževe obljube so tako ali tako samo dim; le sam sebi veruj, drugemu nikomur ne, pa bodeš videl, da si proslaviš ime takó, kakor si ga ni proslavil še nobeden predtebojec.“

„To je rês kaj modro vse, boljšega nasveta ni,“ — premišlja Tomažević, ali to je spak, kje je kak tak posel, da bi navihal lisičjega Turka, da di mu zaprašil oči. Saj ga ni nobenega takega, če ni Radić, drugega

Donu) in iz Borisoglebska v Zaricin (pri Volgi). Vse te železnice bodo koristne za kupčijo in več ali manj važne tudi v vojskem obziru. Tisti, ki ima peljati v Sevastopol, se strategična važnost nikakor ne da odreči. Sevastopol in Libova sta edina pristana cele Rusije, ki celo leto ne zamrzne, ki sta ladijam celo zimo odprta. Lehko si je tedaj misliti, kako imenitno bosta za trgovino, za kupčijsko in vojskino brodarstvo, kader bosta po železnicah zvezana drug z drugim. Dokler železnic ni bilo, se je kupčija le v takih primorskih mestih kopičila, pri katerih se velike reke v morje stekajo; zavoljo tega so postali Peterburg, Riga, Odesa, Nikolajev, Taganrog velika kupčijska mesta. Sevastopol in Libova sta bila zanemarljena; zanaprej pa jima bodo Peterburg, Riga in Königsberg na severu, in Odesa in Nikolajev na jugu morali prednost prepustiti, kakor jo je moral na Francozkem Nantes Saint-Nazaire-u. Posebno važnost za celo Rusijo in zlasti za železnice bo imela železnica iz Orše čez Ural v Tjumen. Še le kader bo ta dodelana, bodo stale naše železnice na svojih nogah, ona bo dopeljavala iz uralskih plavšev gradivo za vse. Nekdo je rekel, da bi se bila imela ta železnica najprej napraviti, tako važna bo za druge.

Temu razvitju in napredovanju naših železnic se pri nas vse raduje; samo „Golos“ je pred nekaj časom čudno pesem o tem zapel. „Golos“ je izvrsten časopis, vsak slovanski rodoljub ga rad prebira; toda v gospodarstvenih zadevah ga menda včasih „luna trka“. Zlasti v kupčijskih vprašanjih je kadkad čuden prerok. Ko se je novi mitni tarif delal, se je „Golos“ potoeval za tisto stranko, ki se je za korist tuje obrtnije trudila. Zdaj pa se mu o železnicah to, kar vsak domorodec z veseljem pozdravlja, čudna in osodepolna prikazen zdi; namreč živahno vdeleževanje domačih kapitalistov pri novih železnicah. On voha neko denarno krizo. Toda razlogi njegovi nam niso jasni. Kaj je mar nevarnega v tem, da se za akcije novih železnic v Peterburgu in Moskvi trga? da se je za kozlov-saratovsko železnico samo v Peterburgu desetkrat toliko denarja podpisalo, kakor ga je treba bilo? Nam se to vesela prikazen zdi, in sicer iz dveh vzrokov: iz enega zato, ker v tem vidimo dokaz, da je pri nas dosti denarja za največja početja, ako dobiček obetajo; v drugo pa zato, ker se da iz tega sklepati, da novim železnicam, med katerimi se nekatere celo brez državnega jamstva delajo, za njih obdrževanje ne bo treba državne podpore, kakor jo je treba za tisto iz Roterburga v Varšavo. Dokler so se delale samo take železnice, ki so malo ali pa nič dobička obetale, se naši denarni ljudje niso menili za-nje, prepustili so akcije zapadnjakom, a zdaj, ko smo zaorali v črno prst s hlaponom, se je naš kapital oživil in svojo moč na dozdej neznani način pokazal. „Golos“ o tem, ko svojo modrost osupnenemu svetu oznanjuje, hvali grofa Bobrinskega, da si je prizadeval vlado pregovoriti, da naj se pravice za nove železnice ne dajejo preobilo. Dozdej je pri nas le en glas bil, da se na Ruskem železnice prepočasi delajo. Gospodarstveno modrost in rodoljubnost grofa Bobrinskega pa poznamo od takrat, ko se je vsled njegovega nasveta moskovsko-peterburška železnica tujcem prodala, čeravno je moskovsko društvo, katero vam je iz mojih lanskih dopisov znano, več zanjo ponujalo, in čeravno je obče mnenje cele Rusije zahtevalo, da se ta važna železnica nikakor ne da tujcem v roke; grof Bobrinski je to nasvetoval, čeravno dobro vé — imel je sto prilik prepričati se — da so nam tujei povsod na kvar, kjerkoli se v naše zadeve vtikajo. Če bomo Avstrijo posnemali, bomo ravno tje zabredli kamor je zabredla ona sama. Če že drugač ne gre, kakor da tuje posnemamo, učimo se rajši od Belgijcev, ki nam ravno zdaj kažejo, kaj mislijo gledé železnic o tujih početnikih na belgijski zemlji.

Na dalje bi svetovali tim čudnim modrijanom, da naj nikar vsega po enem kopitu ne merijo; da naj ne mislijo, da vsaka živahnost v denarnih in obrtniških zadevah mora slabe nasledke imeti zato, ker je Credit-Mobilier na Francozkem — in sto enacij zavodov na Nemškem — tako žalosten konec storil. Ti zavodi niso nikdar solidne podlage imeli; opirali so se vedno na sleparijo in so tudi po njej konec storili.

Železnice so nam že zdaj, ko je naj več tistih, ki so za kupčijo

važne, še v delu, že veliko dobrega naklonile. Vsled železnic se je naša kupčija z našimi pridelki na druge kraje za sto milijonov rubljev sr. pomnožila; tega nasledek pa je spet ta, da so lansko leto državni dohodki 15 milijonov rubl. sr. več znašali, kakor je preračunjeno bilo. Koliko se imamo nadejati še zanaprej od železnic v tem in drugem obziru? — Najprej bo zadovoljna vojska, kajti s zgotovljenjem v razmeri kratke železnice iz Kijeva v Balto bo naš ogromni strategični sistem v glavni stvari svršen. Tolažba tistih, ki pravijo, da naše strategične železnice še dolgo ne bodo dodelane, bo tedaj le kratka, in mislimo, da skoraj pride čas, da bo zapadni Evropi volja prešla, priliko iskati, kako bi nas v vojsko zaplela. S čem se bodo zapadni časniki potem tolažili? Brž ko ne, bodo zopet pesem o slabih naših financijah zakrožili. Mi jim te tolažbe ne bomo pregovarjali, samo to bi jih naprej zagotovili, da nam ta skrb nič kaj glave ne beli. Naša vlada ima od zadnjega zajma, ki ga ni porabila, še 40 milijonov rubljev sr. pri bankerjih v zapadni Evropi shranjenih. In če se ti porabijo, prodamo lahko železnice, kar smo jih ob državnih stroških napravili. Ogromna naša državna zemljišča, s katerimi bi mogli večino našega državnega dolga poplačati, še niso nič zadolžena; Avstrija se je svojih že do malega iznebila, pa ni nobenega dolga plačala — še navadnega letnega deficita ni zadušila. Gledé prodaje železnic pa nam je velika tolažba to, da zdaj vemo, da imamo sami dovolj denarja, da jih pokupimo, ako bi do tega prišlo. Temu so nam porok ravno tiste dogodbe, ktere grof Bobrinski in „Golos“ ko predhodnice neke denarne krize obžalujeta. Če bi se to ne bilo pripetilo, bi zapadni časniki precej rekli: kdo bo Vaše železnice kupoval vedoč, da si boste z denarjem, ki ga za-nje doboste, orožje napravili, da spodkopujete zapadno civilizacijo z njim. „Times“ bi zopet začela žugati z narodno osveto vsacemu Angličanu, ki bi se predrznil te kupčije udeležiti se, kakor je žugala pred dvanajstimi leti vsem tistim, ki so se mislili zajma udeležiti, ki je bil razpisan za grajenje tistih naših železnic, ki so jih imeli tujei napraviti, ki jih pa nikdar niso naredili.

Pravila slovenskega političnega društva v Mariboru.

1. Namen slov. političnemu društvu je, z vsemi zakonitimi pripomočki delati, da se politična svoboda avstrijske države pospeši in posebno, da se z najvišjega prestola zagotovljena in v zakonodajnih zborih izrečena narodna ravnopravnost v dejansko življenje uvede.

2. Pripomočki, da se ta namen dosega bodo temu društvu:

- a) Sklicujejo se občni zbori društvenih udov, v katerih se ima z razgovarjanjem o političnih in sploh vseh gojitev in ohranitev slovenske narodnosti in pospeševanja narodnega življenja in napredovanja dostajočih vprašanj politično izobraženje slovenskih avstrijskih državljanov pospeševati in k složnemu delovanju spodbujati.
- b) Izdajajo se politično-narodno-, gospodarsko- in znanstveno- podučne popularne knjižice med narod.
- c) Sklepajo in izročevajo se adrese, zaupnice in nezaupnice posameznim politično-delajočim zastopnikom slov. naroda, sestavljajo in izročevajo se peticije do vlade, deželnega in državnega zbora v imenu društva.
- d) Sklepi in določila, kako se misli društvo dnevnim vprašanjem nasproti vesti, smejo se razglašati po časopisji.
- e) Društvo ima pravico pri volitvah volilni odbor iz sebe sestaviti in priporočati volilcem svojega kandidata za izbor v postavni zastop.
- f) Društvo sme tabore sklicevati.

3. Ud temu društvu sme biti vsak Slovenec, ki ima državljanske pravice.

Tedaj se inozemci, ženske pa nedoletniki ne smejo sprejemati za družbenike.

Ude sprejema in izključuje odbor.

Izključenje se ne razglaša.

gotovo ne poznam boljšega; ali ta pa zdaj se ne gane od svoje ljubimke, morda ne, ko bi se nebo podiralo nad njim. To je rés sitno.“

Vojakinja se nasmeje, rekoč: „Če mu Kosarevno le en žarek pokaže, pa poleti, ko bi bilo treba — na konec sveta.“

„Dobro, poskrbim prej, da se pogovorimo, in potlej, če se vnovič izbudi ljubezen v njej, naj kar osedla konja vojvoda, če prav jutri precej.“

Ko so mati in sin posvetujeta o teh važnostih, v tem Kosarevna stopi v svojo sobo; ali mrtvo, pusto se jej zdi med zidovjem, torej odide na samostanski vrt, kjer je vse v cvetiji sadno drevje, in vonja po vsem vrti. Lehni vetrice igra s cvetjem, otrsena ga na tla in raznaša po tratah in stezah po samostanskem vrtu.

Vsa zamišljena Kosarevna hodi gori in doli po trati in po stezah. Bolj in bolj se oddaljuje od samostana, naposled pa obstoji in dopadno gleda cvetje, kako po zraku plava na tla. A zopet hoče dalje iti, pogleda pred-se ali glasno vsikrine in stopi nazaj. Vojvoda Radić stoji pred njo. Bridka bolést jej splava po obličji, solze jej zarosé oko.

„Vojvoda Radić!“ — šepne kraljica na pol glasno.

„Vojvoda, rés!“ — odgovori Radić trpko, „vojvoda, ki pa je zúbil, da ni, da kdo tako nenadoma stopi kraljici na pot. Prizanesi mi, jasna kraljica, spozabil sem se, zúbil na razliko med nama, da nisva več na vrti tvojega očeta, na trdnjem Blagaji, kjer se nisi nikoli v vstrašila mojega prihoda. Oh, kje so tiste srečne ure, še spomin ná-nje ne tli več v tvojem srci; tí si kraljica, jaz sem vojvoda, pa se me bojiš pogledati zdaj, jasna kraljica!“

Te besédi jej pretresnejo, prezemo dušo, še zmerom jej v prsih tli nekaj, kar odméva vojvodi; in njegovo oko tako boléstno, tako strahoma jo gleda, rés, da kraljica v dnu srca čuti, da so začeli buditi se jej vsi spomini na minola léta, da jame koprnéti, da jej srce začne topiti se, da se jej prsi grudijo kakor valéki jezeru na površini.

„Razžaliti nisem hotela, vojvoda,“ — potješi ga poluglasno in zarudí, „in da sem se prestrašila, to ni čudno, ker si takó nagel!“ —

„O, ljubi Bog!“ — vsklikne vojvoda in spusti se jej k nogam, „tedaj ni še do cela vgasnila tvoja milost do me, in v tvojem srci — da še zmerom tli spomin na nekanje dni, na dni blagostnih nad? — O, kako sem srečen, srečnejši, nego sem menil, da sem! Oj, zdi se mi zdaj le tako, kakor bi ta trpka leta bila le sen, kakor bi se nič ne bilo spremenilo do zdaj, ali — oh! ali še pomniš tisti dan pomladi, kakor zdaj? Solnce je zahajalo, žarki so osvetljevali tvoje obličje, vetrice je šumel med vejami po drevji, otrsela cvetje, in raztresal ga po očinem vrti. Stala sva pod orehom. Predno to sadje dozori.“ — dejal sem, „odpeljem te očetu v svoj grad. A ti, Katarina!“ — prime jo za roko in ne izpusti, „ti pa si glavo sklonila na moje prsi in še bolj rdeča, nego so večerni žarki, šepnila si: „...Rada pojdem s teboj, saj te ljubim!“ — Ali sadje je dozorelo, dozorelo že nekolikrat od takrat, a ti — zapustila si očin grad, ali kraljica, jaz pa sem z bolestjo v srci, dasi ni ugasnil mi spomin na tvoje besede: saj te ljubim!“

Solza se kraljici utrne iz oči, vzeme roko vojvodi, ojači se in jame govoriti: „Ne tako Radić! Ne govori tako z menoj, pogrebne sveče še gore, rajnkemu soprogu na čest in menihi še molijo za-nj v cerkvi, ti pa že govoriš o ljubezni do me — vdove kraljice. Menila sem, da me bolj čestiš, da imaš več do samega sebe; z Bogom, vojvoda, jaz ne smem poslušati tvojih besed, ne smem se muditi na samem s teboj. Ti si možki, čini te že zamotijo, tvoja osoda je srečnejša nego moja; pozabi Radić . . .! Nekdanjost se nikdar več ne vrne!“

Iz početka je imela resen glas, potlej pa zmerom nežnejši, in naposled je bil že nežen tako, kakor je v milostnem šepetu. Urno se obrne od njega in hitro odide nazaj v samostan.

Izključenec ima pravico se pritožiti pri občnem zboru.

4. Sedež društva je v Mariboru.

5. Družabniki imajo pravico:

- a) govoriti in nasvetovati v javnih shodih,
- b) izbirati odbor in prvosednika.

6. Dolžnosti vsakega uda so:

- a) da plačuje v družbeno blagajnico 10 kr. na mesec.
- b) da se podvrže pravilom društva.
- c) Da po svoji moči dela za razširjevanje društva med slovenskim narodom in za društvene namene.

7. Ravnatelj društva je v prvi vrsti po občnem zboru za eno leto izbran prvosednik, kateri ima s čezpolovičnim pritrjenjem odbornikov skrbeti za sklicevanje izvenrednih shodov in parlamentarni red društvenih zborov.

Vnanjim oblastim nasproti je odgovoren za izvrševanje pravil odbor 10tih udov s predsednikom vred, kateri se volijo v občnem zboru po večini glasov pričujočih udov.

Odbor izmed sebe voli tajnika in blagajnika.

Pisma in sklepe podpisuje prvosednik in tajnik.

8. Društvo ne sme sklepati, če je pri zboru manj kot 15 udov pričujočih.

Ako je potem občni zbor z nazočnostjo vsaj petnajstih udov veljaven, sklepa se z večino glasov pričujočih udov, izdatki in oglasi so veljavni, ako jih po odborovem sklepu s podpisi potrjita predsednik in tajnik.

9. V razprtijah, ki bi utegnile v društvu nastati, razsojuje za to v posameznem slučaju izbran odbor petih udov, kateri niso v društvnem odboru. Vsak ud je dolžen nadpolovični razsodbi tega odbora podvreči se.

10. Kader se društvo razdruži, dobi njegovo premoženje dramatično društvo v Ljubljani.

V Mariboru, dne 24. novembra 1868.

Medčasni odbor.

Dopisi.

V novem mestu, 6. marca. [Izv. dop.] Dr. Giskra je govoril z g. Bleiweisom prav čudno, prav čudno, prav jasno je govoril. Čudno ne zato, kakor bi se njemu ali pa nam čudno zdelo kar je govoril, kajti mi smo takih ministerskih govorov že navajeni, ampak ker je samo na sebi nepristranskemu opazovalcu čudno. Možno le zato, ker se njemu samemu zdi, da je pravi mož. Jasno ne zato, kakor bi samo ob sebi jasno bilo ali pa kakor bi se njemu samemu jasno zdelo, ampak ker smo mi prav jasno izvedeli, kaj imamo od dualizma in sedajne vlade pričakovati. Sploh če človek to reč premišljuje, se mu marsikaj jasno, marsikaj čudno, marsikaj možko zdi. Jasno je, da dualizem ni naš prijatelj; čudno je, da se ga nismo bali, ampak možko se mu v naročje podali. Jasno je, da nas vdarci centralistične ošibe bolijo, čudno je, da smo jo sami spletali; možko je, da bolečine tako potrpežljivo prenašamo. Jasno je, da so bili in so še Čehi naši prijatelji čudno je, da smo jih zapustili; možko je, da smo si brez njih do svojih pravic dospeti upali. Jasno je, da smo se z oportunitetno politiko strašno opekli; čudno je, da svoje nespametnosti ne spoznamo; možko je, da še nismo obupali nad — milostjo vladno. Jasno je, da nas naši državni poslanci slabo zastopajo; čudno je, da se tega ne naveličamo ampak, ampak jih možko zagovarjamo v „Novicah“. Naši prvaki sploh možko postopajo in govorijo, vse jasno dokazujejo, če pa pogledamo na njihovega truda sad se nekako čudno pogledujemo. Zatorej je vsakemu, ki ima le količikaj srca in glave, jasno, da s tem ne pridemo nikamor, ampak da moramo možko na prste stopiti in poprašati naše gospode zastopnike kaj nameravajo s svojim

„Katarina!“ — zakliče jo vojvoda in roke stegne proti njej, ali ni zarka nade nimaš za noč v mojem sreci? Tedaj moram obupati?“ —

Kosarevna obstoji, obrne se k njemu, migne z roko na razhod, in vojvoda vidi, kako se jej solze vtrinajo po obličji.

„Ljubi me!“ — isklíkne Radič, ko mu izpred oči izgine kraljica, „še se bodem zibal v pozemski blagosti, saj me ljubi!“ —

Mitvaščina je že minola. Po veliki obednici v samostanu hodijo gori in doli junaci, ob straneh stoje gospodje in gospe, junaci pak se pomenkujejo z njimi — tiho, kakor se tudi spodoblja o takovem časi; vsi so nekamo mirni, še šale se ne, ne smeja se, to ne bi pristovalo v pričo novega kralja in ovdocele kraljice.

Tam pri oknu stoje: Tomažević, kraljica in Vojakcija; malo na strani stoji vojvoda Radič in na uho vleče, ker večkrat pokažejo na nj; vojvodi od same radosti planiti obraz, kraljico pa rdečica poliva, ko se Vojakcija gorko meni z njo.

Kraljeva mati, kako se je spremenila od zjutraj! — Vsi so zapazili to; čudijo se in zmajujejo z glavami; zjutraj ti grdi pogledje sovražni, kakor je Vojakcija pogledavala vdovo kraljico, ki je bila zapodila jo s kraljevega, z moževega dvora; ali zdaj ta smeh, tako hvaležen, ta čest skakoršno se meni s kraljico, s svojo davno tekmico! Ta, ki je zjutraj vsak Vojakein pogled tako prešinil jo, kterege se je bala tako, kakor se ptič boji kače klopotče pogleda, ta zdaj zaupno sklanja se k Vojakciji in prijazno seza jej v roke.

„Mrtev je kralj Štefan,“ — pomenjajo se nekteri, ki menijo, da so modrejši. „Zdaj bode vendar konec kvasanja.“

Tomažević migne vojvodi, naj bliže stopi.

„No, strije!“ — povpraša ga, „kedar se odparviš na pot?“ —

„Precej, še to uro,“ — odgovori, „ko bi“ — umolkne in zagleda se v krasno Kosarevno, kraljica pak zardi.

(Dalje prih.)

Izdatelj in odgovorni vrednik Anton Tomšič.

čudnim delovanjem. Čudno je, da tem učenim možem še ni jasno, da je predvsem drugim treba možko potezati se za narodne pravice, za narodni obstanek. Tako bi se dale cele litanije našeti, za litanije pa gospodje poslanci ne marajo, če so se že kaj navzeli nemškega liberalizma na Dunaji, zatoraj jih ne bodem dalje nadlegoval. In sploh je to možko obnašanje naših poslancev že tako obdelano, da se mi čudno zdi, da oni tega nečejo razumeti, ampak trobijo v on glas:

Nos autem censemus, Vindobonae nobis esse manendum.

Politični razgled.

V državnem zboru je finačna postava za leto 1869 na dnevnem redu. Večidel se potrjujejo nasvetovane številke brez razgovora in vladni listi sami pravijo, da je vse posvetovanje samo ustavna formalnost. Groholski je tirjal za gališke ceste izvanreden državni donesek 200.000 fl. kar se mu pa ne potrdi. Pri proračunu za ministerstvo uka se oglasi poslanec Svetec za slov. ravnopravnost. Če nam bo mogoče dobiti njegov govor, prinesemo ga vsega. Svetčev govor prinašajo dunajski listi takole: Svetec pravi, da je že lansko leto tirjal, naj bi vlada §. 19. brž ko brž izvršila; minister je to obljubil, a zgodilo se ni nič; pri Slovencih je ostalo vse pri starem in vendar se ustava med njimi ne more ukoreniniti, ako se ne bo brezobzirno izvrševala. Svetec ne more verovati, da bi bil dr. Giskra v Ljubljani o slov. šolah tako govoril, kakor je bilo brati, kajti ko bi bil minister tirjal, naj si Slovenci sami skrbé za slov. učitelje, učilišča in uradnike (Dr. Giskra: to ni res!) stal bi v protislovju z ustavo; saj ima država dolžnost skrbeti za ljudsko odgojo v domačem jeziku. Svetec tirja, da mora vlada skrbeti za slov. poduk ne le v ljudski in srednji šoli, ampak tudi za slov. predavanja na vseučilišcih ali pa za slov. pravno akademijo in izreka pričakovanje, da bo vlada §. 19 s zaukazi ali s postovami dejansko izpeljala. Minister Hasner se vstavlja Svetčevim trjativam kot nepravilnim! Pravne akademije brez filozofičnih fakultet ne veljajo, za vseučilišča pa ni denarja pa tudi ne učencev. Slovencem dati vseučilišče bi bilo toliko kakor začeti hišo pri strehi. — Zbornica ni pritrdila Svetčevim željam, nov dokaz, da naši poslanci v njej ne bodo za Slovence najmanjšega dobička izposlovali. — Pri tej seji smo izvedeli, da gledé soli ostane vse pri starem.

Cesar in cesarica sta bila v Zagrebu navdušeno sprejeta in sta govorila s mnogimi deputacijami.

Opozicijski tabor v Lovu je izrekel, da je dačna reforma želena zadeva, da se smejo gališki davki le v porazumljenji z dež. zborom odločiti, da naj se torej vse dotične reforme odlože do deželnih zborov, gališki drž. poslanci pa naj skrbé, da se to tudi zgodi.

Erdeljski Romani so v velikem shodu sklenili, da se volitev za ogerski deželni zbor nikakor ne bodo udeležili.

Iz Berolina se naznanja, da hoče Prusija med svojimi diplomati napraviti nekoliko sprememb, med drugimi tudi poslati drugega zastopnika na Dunaj. Sploh hoče neki pruska vlada poskušati, kako bi se Avstriji približala.

Pariška „Patrie“ prerokuje prihodnje prijateljstvo med Italijo in Avstrijo in pravi: Obe te državi spoznavate pri sedanjih evropskih razmerah, da morate začeti novo politiko. Obema vladama bi koristila zveza med Dunajem in Florenco.

Razne stvari.

* (Pod lipo.) Iz Trsta nam piše g. Vrdelski. „Natisi družega snopiča mojega mesečnika „Pod lipo“ so dozdej skoraj že vsi spečani, prav malo jih je še, in vendar prihajajo skoraj vsak dan nova naročila. Škoda je, da se niso vsi ob pravem času oglasili, kakor se je oznanilo v časnikih „Novice“, „Slovenski Narod“ in „Domovina“. Ako mi se objavi najmanj še 200 naročnikov ali kupcev, se bo napravilo za-nje primerno število natisov. Prosimo lepo, naj to naznanijo tudi drugi slovenski časniki.“

* V Idriji na Kranjskem je izvoljen za deželnega poslanca rudniški svetovalec g. Lipold. Njegov program ni znan, vendar je soditi, da težko če bo na narodni strani sedel, kakor njegov prednik vitez Gariboldi.

Vino po dražbi na prodaj.

1500 vedrov vina lastnega pridelanja se bo iz zapuščine grašinskega ravnatelja Marka Pongratza

22. t. m.

s posodo, nekoliko brez posode v kletih na Smicbregu in v Slovenski Bistrici v očitni dražbi (licitando) prodalo.

Vina so iz let:

1859, 1861, 1862, 1863, 1865, 1866, 1867
in 1868.

Kdor vino pri dražbi kupi, ima precej plačati 25%, ostanek pa tedaj, kedar bo vino odpeljal, kar se ima v štirih tednih zgoditi.

V Slovenski Bistrici 4. marca 1869.

Lastniki: Dr. Jože Vošnjak in drugi.

Tiskar Eduard Janžić.